

● ภาพถ่ายหลวงตาที่วัดป่าสุทธาวาส หลังจากบรรลุนิกรรมได้เพียง ๑ วัน (๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓) ●

พรมที่ ๑๗

(พ.ศ. ๒๔๙๓)

จำพรรษาที่วัดบ้านหนองผือ (วัดป่าภูกิริยัตตธรรมาวาส) ตำบลนาใน
อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ย้อนกลับหนองผือ

...เดือนเมษายน ปี ๒๔๙๓ ไปอยู่ในป่าในเขาที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พอหลังจากนั้นก็กลับมาทางจังหวัดสกลนคร ขึ้นไปวัดดอยธรรมเจดีย์นั้น มั่นก็ เดือน ๖ แล้ว

จบกิจฟ้าดินถล่มในคืนแรม ๑๔ ค่ำ ตรงกับวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ พอ เช้าวันหลังแรม ๑๕ ค่ำวันที่ ๑๖ จึงลงจากภูเขาวัดดอยธรรมเจดีย์ มายังวัดป่าสุทธาวาส

ท่านอาจารย์มหาทองสุขท่านเอาพัดมาใส่ให้เลย ท่านถามว่า

“เป็นยังไง เรียนหนังสือมาแทบล้มแทบตาย ได้เคยเห็นพัดมหาไหมล่ะ”

คือเราไม่เคยสนใจกับสิ่งเหล่านี้

เรียนท่านว่า **“อู๊ย! กระผมไม่เคยสนใจกับมัน”**

พอว่านั่นท่านก็บ๊อบบี้บ๊องเข้าไปเอาพัดในห้องท่านมาตั้งกึ่ง

**“มหาบัว มาถ่ายรูป มหาทั้งคนไม่มีพัดยศติดข้างมันมีอย่างหรือ เรียนมา
แทบเป็นแทบตาย”**

ท่านว่าของท่านเอง แล้วกุ๊กกุกจัดการของท่านเอง

“เฮ้! นั่งตรงนี้ นั่งให้เราถ่ายรูป ตั้งพัดยศไว้ข้างหลัง”

เราก็อึ้งๆ ทำตามท่าน นั่นละพัดยศท่านอาจารย์มหาทองสุข เอามาให้เรา
ถ่ายรูป

● พระอาจารย์มหาทองสุก สัจจิตโต ●

● พระอาจารย์บุญเพ็ง เขมากริตโต ●

หลังจากได้พักวัดสุทธาวาสกับพระอาจารย์มหาทองสุก ได้ ๒ คืน เรากับท่านเพ็ง (พระอาจารย์บุญเพ็ง เขมากริตโต) ตั้งใจจะไปจำพรรษาที่ถ้ำอำเภอวาริชภูมิ บ้านนาเชือก ทุ่งเชือก จึงเดินทางไปที่นั่น ท่านเพ็งนี่เองคือผู้ที่เราบอกเป็นคนแรก เมื่อเราพ้นจากสมมุติหังปวงแล้ว

เพ็ญผู้เฒ่าทิดผาน คนบ้านหนองกุง แกเคยไปหาเราที่วัดบ้านหนองผือบ่อย ๆ ทราบที่เรามาแกจึงขึ้นไปหาเราที่ภูเขากำเภอวาริชภูมิ ก็ไปเล่าสภาพของวัดป่าหนองผือให้ฟังว่า **“โอ้ย! น่าสลดสังเวช ดูสภาพหนองผือเหมือนบ้านร้างวัดร้าง แต่ก่อนพระเณร เหลืองอร่าม ๆ เต็มวัดตลอด มีหลวงปู่มั่นเป็นร่มโพธิ์ร่มไทร ประชาชนญาติโยม ยิ้มแย้มแจ่มใส ทำบุญใส่บาตร เหมือนแดนสวรรค์อยู่ในบ้านหนองผือ**

พอท่านหลวงปู่มั่นล่วงไปแล้ว เวลานี้เหมือนวัดร้าง ชบเซาหมดเลย ยังเหลืออยู่แต่พระหลวงตา ๒-๓ องค์”

ฟังแล้วเราสะดุดใจอย่างแรง ไม่ถามไม่ตอบเลยพอแกพูดอย่างนั้น แกก็เล่าธรรมดา แกไม่รู้ที่เราเอาจริงเอาจัง ไปสะดุดเราอย่างไรบ้าง พอแกไปแล้ว ก็พิจารณาเต็มเม็ดเต็มหน่วยถึงบุญถึงคุณของบ้านหนองผือ เวลานี้จะกลายเป็นวัดร้าง ยิ่งไงกันนี้ พอตอนเช้าตื่นขึ้น ฉันเสร็จแล้ว ตัดสินใจบอกท่านเพ็งว่า **“ไป กลับหนองผือ”**

“อ้าว กลับไปยังไงอีก” ท่านเพ็งนึลยอย่างนั้น

“ท่าน..ไม่ได้ยินหรือ? เมื่อวานนี้เฒ่าทิดผานมาเล่าให้ฟังนั่นนะ”

“เขายังไงบ้าง”

“เราเล่าให้ฟังเหตุผล ท่านก็เข้าใจทันทีเพราะนั่งอยู่ด้วยกันในถ้ำ”

นี่ละเหตุที่ตัดสินใจกลับไป จวนเข้าพรรษา

พอไปถึงหนองผือตรงกับเดือน ๘ ขึ้น ๘ ค่ำ มีแต่พระแก่ ๆ ๒ - ๓ องค์จริง ๆ จากนั้น ๑๕ ค่ำ ก็ประชุมเข้าพรรษา พอเห็นเราเข้าไป เรื่องก็กระจายออกไปข้างนอก พระเถรจึงพากันหลังไหลเข้าไป

ปีนั้นจำพรรษาพร้อม ๓๐ รูป ไล่เดียวกับปีพ่อแม่ครูจารย์อยู่ ๓๕ - ๓๖ รูป พระเถรแน่นหนามั่นคง ดูเหมือน ๒๘ หรือ ๒๙ องค์ นั่นละถึงกลับมา สมองคุณชาวบ้านหนองผือ

(วัดป่าบ้านตาด ๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ และ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖)

พ่อตายพ่อยัง

...พอเรากลับมาจำพรรษาที่หนองผือ “ยายกั้ง” คนนี้สำคัญนะ ภาวนาดี แกก้เข้ามาหาเราพร้อมกับหลานชื่อ “ตาพูด” แต่ไม่คุยอะไรกับเรามากเหมือนกับที่เคยคุยกับพ่อแม่ครูจารย์มัน

ยายกั้งกระซิบหลานว่า

“ไอ้พูด! กูจะบอกมึง มึงอย่าพูดให้ใครฟังนะ นี่มึงรู้ไหมว่าพ่อตายพ่อยังนะ นี่ ท่านมหาบัว มาจำพรรษาที่นี่แล้ว องค์นี้กับญาติท่านมันเป็นอันเดียวกันนะ ให้มึงรู้เสีย ตั้งแต่ต่อไปให้มึงรู้ ให้มึงอุปถัมภ์อุปฐากท่านให้ดีเหมือนหลวงปู่มัน คุณธรรมอันเดียวกันเลย”

ไอ้หลานก็มากระซิบเราอีก เราถึงขบขันจะตาย แกกระซิบหลานมึงอย่าบอกใครนะ ไม่บอกใครแต่ไปบอกหลวงตาบัวเสียเอง

ยายกั้งแก่งทางจิตใจ สมัยพ่อแม่ครูจารย์มันยังอยู่ แกจะไปหาท่านในตอนเช้า ตอนพระกำลังฉัน แกไปนั่งอยู่ข้างล่าง พอพระฉันเสร็จแล้ว แกก็ขึ้นไปโรงฉันไปคุย

● อัฐิคุณยายกั้ง เทพิน ที่วัดบ้านหนองผือ ●

ธรรมะกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น

พวกพระทั้งหลายพากันรีบล้างบาตร แล้วค่อยมาแอบฟังคำพูดของแก อยู่ทางด้านหลังห่อฉิ่น แกพูดอาจหาญตามหลักความจริงไม่สะทกสะท้าน

เวลาพวกทวยเทพทั้งหลายมาราบพ่อแม่ครูจารย์ที่หนองผือ หลังไหลมา เขามาทิศทางพระไม่อยู่นะ พวกทวยเทพทั้งหลาย เขาเคารพพระมาก คือเขาจะมาทางด้านไม่มีพระ ถ้าพระมากทางด้านไหน เขาจะไม่มาทางด้านนั้น เขาไม่มาสู่มสี่สู่มห้านะ พ่อแม่ครูจารย์บอกกับโยมยายกั้งพูดเข้ากันได้

ท่านบอกว่า “ทางด้านนี้พวกเทพมา ใครอย่าไปทำสู่มสี่สู่มห้าแถวนั้นนะ นอนก็เหมือนกันหลับครอก ๆ แครก ๆ ให้พวกเทพเขามาปลงธรรมสังเวชไม่ได้นะ ให้รักษามารยาท” พ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านพูดก่อน แล้วโยมยายกั้งนี้แกมาพูดแบบเดียวกัน

แกรู้จักคนอื่น แกเห็นจริง ๆ รู้จริง ๆ ใครสะอาดผ่องใสขนาดไหนแกเห็น เวลาแกมาแล้วนี่ คือแกนิสัยตรงไปตรงมา พูดไม่กลัวใครเหมือนขวานผ่าซาก รู้อย่างไรพูดอย่างนั้น แกเป็นคนตรงไปตรงมา พวกพระก็สนุกฟัง

แก่งใหม่ละลายยกแก่ง แก่งมากนะ นี่ได้ทราบว่ **อัฐิของแกเป็นพระธาตุ** เราเชื่อว่า
งั้นเลย ยายกั้งนี้เราเชื่อแล้วแหละ

เพราะตอนนั้นแกเดินจงกรมนี้เอาไม้เท้าเดินอยู่บนกุฏิ หมายถึงความเพียรหมุ่น
อยู่ภายใน ต้องเปลี่ยนอิริยาบถให้ แกนั่งอยู่นานไม่ไหว ต้องเดิน เพราะอันนี้หมุ่นอยู่
ตลอด เราไม่ลืม

(วัดป่าบ้านตาด ๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ และ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๐)

ป่วยหนักครั้งที่ ๒ “ตาย ๙๙%”

ขณะที่ย้อนกลับมาจำพรรษาที่หนองผือ ป่วยหนักปางตาย คือ มีคนนำยามาขาย
ยาขวดแบบนั้นเราก็ไม่เคยเห็นมาก่อน คนขายเขาว่าเขาอยู่กรมการแพทย์ โรงพยาบาล
นครพนม บอกจนกระทั่งห้อง ๗ นี่ละเวลาเป็นเหตุแล้วมันไม่ลืมนะ

วันที่เขามา เราก็ปิดกวาดไปถึงศาลา พอตีเขาก็มารถึงนั้น เราปิดกวาดพอดีเสร็จ
เรียบร้อยแล้ว แล้วก็เอาไม้กวาดไปวางไว้แล้วก็เลยขึ้นไปศาลา พอขึ้นไปเห็นเขาเปิดหีบออกมา
กระเป๋ายของเขาแน่นละมียาหลายประเภท แต่ยาขวดนั้นมองไปบีบมันสะท้อนใจทันทีทันใด

“โธ้ย! ยาขวดนี้ฉันไม่ได้นะ ใครฉันตายนะ” เราวางั้นะ รู้สึกเสียมารยาท เขา
หน้าซีด แห้งไปหมดละ ที่เราไปว่าเขาอย่างนั้น

จากนั้นแล้วเราค่อยพลิกใจใหม่ “ยาขวดนี้เป็นยาแก้อะไร” เราถาม

“ยาถ่าย ไม่เป็นอะไรละครับ พวกผมมียาห้าม” พวกเขายืนยันกลุ่มคนแก่ง

เราจึงฉันทันทีก็ฉันทรรมดา พระองค์ละซ้อนน ๆ พระท่านถ่ายธรรมดา พอถึง
สองทุ่มเขาเอายาห้ามมาห้าม พระท่านก็หาย ไ้เราก็ฉันทันทีกับเขา เวลายาห้ามมา
มันไม่ยอมหายซี ถ่ายเสียจนตั้งแต่นั้นจนกระทั่งถึงแปดโมงเช้า

...เรานั่งอยู่เขียงส้วม ถ่ายห้อง ๒๕ หน เกิดอาเจียนอย่างรุนแรง ๒ หน
ความแรงของมันทำให้เศษอาหารพุ่งจากนี้ไปติดฝาโน่น ร่างกายอ่อนลงทันที มันจะ
ตายอย่างเห็นได้ชัด อ่อนลง ๆ อย่างรวดเร็ว แล้วความรับผิดชอบของร่างกายส่วน
ต่าง ๆ ที่อยู่ในตัวของเรา ข้างล่างก็ขึ้นมา ข้างบนก็ลงไป ลงไปตรงกลาง

ความรับผิดชอบของจิตที่ชานออกไปตามร่างกายส่วนต่าง ๆ นี่หุดตัวเข้ามาอย่าง

รวดเร็วกว่าที่เดียว ตายไป ๙๙% เหลือเพียงเปอร์เซ็นต์เดียว แต่มันแปลกอยู่นะที่ไม่ล้ม
จากนั้นมาก็ปล่อยเลยหมด ร่างกายก็เป็นเหมือนท่อนไม้ท่อนฟืน ประสาทส่วน
ต่าง ๆ ดับหมด เป็นเหมือนท่อนไม้ไปหมด

เวทนาของกายที่มันเป็นอย่างสาหัสนั้น ก็พลันดับวูบ ไม่มีอะไรเหลือ

พอกายหมดความหมาย ทุกขเวทนาจึงหมดความหมาย ยังเหลือแต่ความรู้อัน
เดียวเท่านั้น ความรู้นั้น เราก็พูดไม่ถูกนะ คือตอนที่มันผ่องใส เราก็รู้ว่ามันผ่องใส แต่
ก่อนรู้กันทุกระยะ ๆ แต่ตอนนั้นคำว่า “ผ่องใส” หรือ “เศร้างมอง” มันไม่มี

พอมันมี “สักแต่ว่ารู้” เท่านั้น สังขารมันยังใช้ได้อยู่นะ ความปรุ้งของจิตยัง
ใช้ได้อยู่ ทั้ง ๆ ที่ตา หู จมูก ลิ้น กายทุกส่วน มันหมดความหมายกลายเป็นท่อนไม้
ท่อนฟืนไปหมดแล้ว แต่ทำไมสังขารนี้อยู่ในวงจันทร์มันปรุ้งได้ เห็นได้อย่างชัดเจนว่ามัน
ปรุ้งได้ แต่ความปรุ้งอันนี้หรือมันเกี่ยวกับจิต เพราะปรุ้งออกมามันก็ออกมาจากจิต
สัญญาที่ออกมาจากจิต

ตอนมันหดเข้ามาแล้วเรียบริ้อยหมดทุกสิ่งทุกอย่าง เหมือนยังเหลือเปอร์เซ็นต์
เดียว เรียกว่าเก้าสิบเก้าเปอร์เซ็นต์ ก้าวเข้ามาถึงเก้าสิบเก้าเปอร์เซ็นต์ พอหนึ่งร้อย

เปอร์เซ็นต์ ก็ดีดพับออกเลย ประโยคหลังประโยคสุดท้ายก็จิตเคลื่อนออก แต่ยังไม่เคลื่อน
แต่มันปรุงได้ทั้ง ๆ ที่มีแต่ความรู้ที่สักแต่ว่ารู้

แล้วมีอันหนึ่งปรุงถามขึ้นมาว่า “หือ! จะไปเดี๋ยวนี้เชียวหรือ?”

มันปรุงตอบว่า “เฮ้อ! ไปก็ไป”

พอกำหนดจิตลงเหมือนกับว่าจะเสริมให้มันไป(ตาย) จะช่วยให้มันไปเลย “เฮ้อ!
จะไปก็ไป” มันก็ตั้งท่าไป ตั้งหน้าไป แต่แล้วมันกลับไปสับสนุนกัน พอจ่อจิตเข้าไป
ตั้งท่าจะไป จ่ออยู่กับผู้รู้เท่านั้น ความรับผิดชอบของจิตนี้ชานออกไปอีก แทนที่มันจะ
ไปกลับไม่ไป ทางนี้ก็ขึ้นมา ทางนั้นก็ลงไปข้างล่าง ลงไปทั่วสรรพางค์ ออกทั่ว
สรรพางค์ร่างกายอย่างรวดเร็วเลย

“หือ! ไม่ไปหรือ ไม่ไปก็อยู่ชิว” ว่างั้น

มันไม่เห็นเสียตายหึ่งหวงอะไรเลย เอ! มันก็คิดได้นี่นะ มันแปลกอยู่นะ สังขาร
นี้มันปรุงได้

พอความรู้ที่มันชานออกไปทั่วสรรพางค์ร่างกายแล้ว ตาก็เริ่มรู้ว่ามันผ้าฟาง หูก็
เริ่มรู้เริ่มได้ยินเสียง พอความรับผิดชอบมันออกไปสู่อวัยวะส่วนต่าง ๆ ประสาทส่วน
ต่าง ๆ มันก็รับทราบของมัน

นี่ก็ทำให้คิดเหมือนกันว่า “คนเราถ้ามีสติดี ๆ จะทราบเวลาตาย”

คนเวลาจะตายจริง ๆ เวทนาจะดับหมด เวทนาไม่มีเหลือ จิตถึงจะเคลื่อนตัว
ออก

(๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และ หลักของใจ หน้า ๑๐๙)

สมมุติ-วิมุตติ

ความรู้ล้วน ๆ นี้ เราพูดไม่ได้ว่าเป็นจุดอยู่ ณ ที่ใด ในร่างกายเรา

ทำไมจึงเรียกว่า **จิตเป็นสมมุติ** กับ **จิตเป็นวิมุตติ** เล่า มันกลายเป็นจิตสองดวง
อย่างนั้นหรือ ไม่ใช่อย่างนั้น จิตดวงเดียวนั้นแหละที่มีสมมุติ คือกิเลสอาสวะครอบ
อยู่นั้น เป็นจิตลักษณะหนึ่ง แต่เมื่อได้ถูกชำระด้วยปัญญาจนจิตลักษณะนั้นแตก
กระจายไปหมดแล้ว

ส่วนจิตแท้ ธรรมแท้ ที่ทนต่อการพิสูจน์ไม่ได้สลายไปด้วย สลายไปแต่สิ่งที่เป็น
อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ที่แทรกอยู่ในจิตเท่านั้น เพราะกิเลสอาสวะ แม้จะละเอียด
เพียงใดก็ตาม มันก็เป็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา และเป็นสมมุติอยู่โดยดี

เมื่อสิ่งนี้สลายไป จิตแท้เหนือสมมุติจึงปรากฏตัวอย่างเต็มที่ ที่เรียกว่า **วิมุตติ
จิต**

สิ่งนี้แลท่านเรียกว่า **จิตบริสุทธิ์** ขาดจากความสับสนต่อเกี่ยวเนื่องใด ๆ ทั้งสิ้น
เหลือแต่ความรู้ล้วน ๆ ที่บริสุทธิ์สุดส่วนอย่างเดียว

ความรู้ล้วน ๆ นี้ เราพูดไม่ได้ว่าเป็นจุดอยู่ ณ ที่ใดในร่างกายเรา

แต่ก่อนเป็นจุดเด่น รู้เห็นได้อย่างชัดเจน

สมาธิ เราก็อธิบายว่าอยู่ในท่ามกลางอก ความรู้เด่นอยู่ตรงนั้น ความสงบ เด่น
อยู่ที่ตรงนั้น ความสว่าง ความผ่องใสของจิต เด่นอยู่ที่ตรงนั้นอย่างชัดเจน โดยไม่
ต้องไปถามใคร บรรดาท่านผู้มีจิตสงบเป็นฐานแห่งสมาธิแล้วจะปรากฏชัดเจนว่า จุด
ผู้รู้ เด่นอยู่ในท่ามกลางอกนี้จริง ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการถกเถียงกันว่าอยู่มันสมอง เป็นต้น
ดังที่ผู้ไม่เคยรู้เห็นทางด้านสมาธิภาวนาพูดกันหรือถกเถียงกันเสมอในที่ทั่วไป

**เวลาจิตนี้กลายเป็นจิตที่บริสุทธิ์แล้ว จุดนั้นหายไป จึงพูดไม่ได้ว่า จิตอยู่เบื้อง
บน เบื้องล่าง หรืออยู่สถานที่ใด เพราะเป็นความรู้ที่บริสุทธิ์ด้วย เป็นความรู้ที่ละเอียด
สุขุมเหนือสมมุติใด ๆ ด้วย**

แม้เช่นนั้นก็ยังแยกเป็นสมมุติมาพูดว่า **ละเอียดสุด** ซึ่งไม่ตรงต่อความจริงนักเลย

คำว่า **ละเอียดสุด** มันต้องเป็นสมมุติอันหนึ่ง

จึงพูดไม่ได้ว่าอยู่สูงอยู่ต่ำ มีจุดมีต่อมอยู่ที่ไหน ไม่มีเลย มีแต่ความรู้เท่านั้น
ไม่มีอะไรเข้าไปแทรกซึม แม้จะอยู่ในธาตุในชั้น ซึ่งเคยคลเคล้ากันมาก่อนก็ไม่เป็น
เช่นนั้นอีกแล้ว กลับเป็นคนละโลกไปแล้ว

ทราบได้อย่างชัดเจน ชั้นก็เป็นชั้น จิตก็เป็นจิต กายก็เป็นกาย เวทนา สัญญา
สังขาร วิญญาณ ที่มีอยู่ภายในร่างกายนี้ก็เป็นชั้นแต่ละอย่าง ๆ

ส่วนเวทนาในจิตนั้นไม่มี นับแต่จิตได้หลุดพ้นกิเลสทั้งหมดไปแล้ว

ความบริสุทธิ์ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน

บรรดาพระอรหันต์ชีณาสพทั้งหลาย นับตั้งแต่พระพุทธเจ้าลงมาเสมอกันด้วยความบริสุทธิ์ ดังที่ท่านพระอาจารย์มั่นแสดงเรื่องนิมิตว่า “พระพุทธเจ้าในครั้งพุทธกาล ท่านเคารพกันอย่างไร?”

ปรากฏในนิมิตบอกว่า “บรรดาพระสงฆ์สาวกทั้งหลายหลังไหลมา พระพุทธเจ้าก็เสด็จมา ใครมาถึงก่อน นั่งก่อนเป็นลำดับ ๆ ตามที่มาถึงก่อนถึงที่หลัง ไม่ได้คำนึงถึงอาวุโสกัน พระพุทธเจ้าเสด็จมาที่หลัง ก็ประทับอยู่ทางท้ายสงฆ์นั้น”

ท่านพระอาจารย์มั่นเกิดปริวิตกขึ้นมาว่า “เพราะเหตุไร จึงเป็นอย่างนั้น? ความเคารพกันครั้งพุทธกาลเป็นอย่างนี้หรือ?”

ก็รู้ขึ้นมาทันทีว่า “นี่คือ **“วิสุทธิธรรม”** เสมอกันอย่างนี้ ไม่ว่าใครมาก่อนมาหลังนั่งตามลำดับที่มา คือ เป็นความเสมอภาคไม่ว่าผู้น้อยผู้ใหญ่ อาวุโส ภัณฑะ เพราะความบริสุทธิ์เสมอกัน”

ท่านพระอาจารย์มั่นปริวิตกว่า “ถ้าเคารพตามสมมุติแล้ว ความเคารพกันของท่านเป็นอย่างไรรนอ?”

“ท่านพลิกพริบเดียวเท่านั้น พระพุทธเจ้าประทับอยู่ตรงหน้าแล้ว บรรดาสาวกเรียงตามลำดับลำดับ นี่คือการเคารพกันโดยทางสมมุติ ความเคารพในทางสมมุติเป็นอย่างนี้ นี่ตาม อาวุโส ภัณฑะ อย่างนี้ ท่านแยก ทั้งวิมุติ ทั้งสมมุติ ให้เห็นอย่างชัดเจน”

การเคารพกัน ก็ไม่มีอะไรจะนิมนวลยิ่งกว่าท่านผู้สิ้นกิเลสเคารพกันไม่เป็นพิธีรีตองไม่เป็นอะไร ๆ เล่ห์ ๆ เหลี่ยม ๆ เหมือนกับคนที่มิกลิสทำต่อกัน ท่านเคารพกันอย่างถึงใจ เคารพคุณธรรม เคารพความจริง การเคารพความจริงด้วยความจริงภายในใจนี้ ท่านจึงทำได้สนิท

ส่วนปุถุชนจำพวก **“ชนดะ”** เวลาแสดงออกทางมารยาทนั้น ดูสวยงาม แต่งามในลักษณะตลกแต่ง ไม่ใช่ตัวจริงออกมาจากของจริงคือธรรมแท้ แต่ภายในมันแข็งทื่อไม่เหมาะสมกับอาการภายนอกที่อ่อนโยนในการแสดงออก

ฉะนั้นโลกจึงลุ่ม ๆ ดอน ๆ สูง ๆ ต่ำ ๆ ไม่สม่ำเสมอเหมือนกับความจริง ที่เป็นออกมาจากความจริงแท้

พ่อแม่ครูจารย์มั่น ท่านเคยเทศน์ในท่ามกลางสาธุศิษย์บ่อยครั้งว่า

“ธรรมของพระพุทธเจ้าแม่จะเป็นของจริง

แต่เมื่อสิ่งสถิตอยู่กับปุถุชน ธรรมนั้นก็กลายเป็นธรรมปลอม

**ครั้นสิ่งสถิตอยู่กับพระอรหันต์ จึงเป็นของจริงตามส่วนแห่งธรรมและภูมิของผู้
บรรลู่”**

คนที่รู้จักกรรมพอง ๆ ปลา ๆ กับคนที่ไม่รู้จักกรรมเสียเลย คนเหล่านี้จะไม่สามารถรู้ธรรมว่าเป็นของจริงหรือของปลอมได้เลย

แต่คนที่รู้จักกรรมแท้ พร้อมทั้งที่เกิดขึ้นแห่งธรรมและที่ดับแห่งธรรม โดยความรอบคอบด้วยปัญญาและพร้อมทั้งความไม่ถือมั่นในธรรม

ผู้นี้เองจะสามารถรู้จักกรรมที่แท้จริงหรือธรรมปลอม ในเมื่อธรรมสิ่งสถิตอยู่กับบุคคลนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน

(ธรรมชุดเตรียมพร้อม หน้า ๓๔๗-๓๔๘ และ
ธรรมคู่แข่งชั้น ธรรมสามัคคี หน้า ๔๐, ๑๓ มกราคม ๒๕๐๑)

.....

พระบาทเจ้า สอนเทพไท่แล้ว ลือ
ลือลือลือ เก ก็รับสอนตนในสี่
สี่หลักกรรมก่อน ต่อสอนตนอื่น
ดงาม อ่อนแอ ท้อแท้ เป็นเศษเดนของ
น้ำเลส อ่อนแอ ทำลาเอว จ: กลาง
เป็นเศษเดนหาถูกตำไม้ก็

.....

พรรษาที่ ๑๘-๒๑

(พ.ศ. ๒๔๙๔-๒๔๙๗)

จำพรรษาที่วัดห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

กรรมฐานยุคห้วยทราย

ออกจากหนองผือแล้วเราก็ไปห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร หมูเพื่อนก็ติดตามไปด้วยตั้งมากมาย ไปอยู่ที่นั่นถึง ๔ ปี พระเถรก็มากอยู่อย่างนั้นละ อยู่ตามบ้านเล็กบ้านน้อยเหมือนกัน สำนักเราจริง ๆ อยู่ประมาณ ๑๐ กว่าองค์ ไม่มากนัก (รากแก้วของศาสนา หน้า ๑๕๙)

จากหนังสือ “หลวงปู่ศรี มหาวิโร พระผู้มากล้นด้วยบุญบารมี” ตอนหนึ่งว่า...

“...ท่านอาจารย์มหาบัว ท่านอยู่ในวัยหนุ่ม ร่างกายแข็งแรง ปราดเปรียว ทำความเพียรเป็นแบบอย่างในทุกอิริยาบถเป็นที่พึ่งอันมั่นคงของพระเถรเหมือนอย่างที่ท่านพระอาจารย์มั่นสั่งลาก่อนปีที่ท่านจะนิพพานว่า

“เมื่อเราตายให้หมู่เพื่อนพึ่งมหาบัว”

ท่านเข้มงวดกวาดขันกับพระเถรที่ไปปฏิบัติกับท่านมาก ยามค่ำคืน ท่านจะเดินตรวจพระเถรในวัดโดยไม่ใช้ไฟฉาย ตรวจดูว่า รูปไหนทำความเพียรเจริญสมาธิภาวนา รูปไหนไม่ทำความเพียรแผดเผากิเลส ถ้ามองเห็นจุดไฟอยู่ท่านจะไม่เดินเข้าไป ถ้ารูปใดดับไฟท่านจะเดินเข้าไปใต้ถุนกุฏิเงียบ ๆ แล้วฟังเสียงว่า นอนหรือว่าปฏิบัติสมาธิภาวนา เพราะถ้านอนหลับเสียงหายใจจะดังแรงแล้วออกมา เพราะบรรยากาศยามค่ำคืนเงียบสงัด

ในสมัยนั้นสมณะสันโดษมาก กระโถนใช้กระบอกไม้ไผ่ เสนาสนะกุฏิกันด้วยใบตองและฟาง แม้กุฏิท่านอาจารย์มหาบัวเองก็ยังเป็นฟากมุงด้วยหญ้าคา ประตูหน้าต่างทำเป็นวงฝาแถบตองผลักไปมา หรือเวิกออกแล้วก็ค้ำเอา

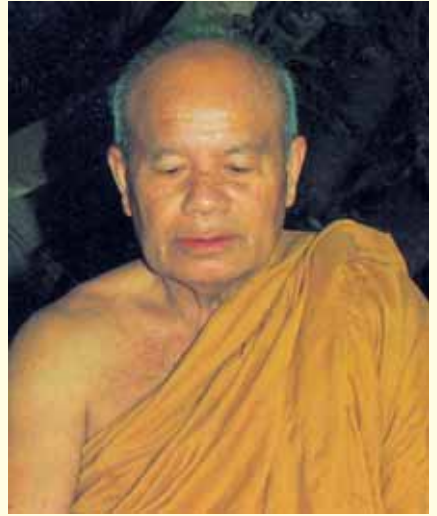
พ่อแผ่นดินอาจารย์

● พระอาจารย์สิงห์ทอง ธมฺมวโร ●

● หลวงปู่หล้า เขมปัตโต ●

● หลวงปู่ศรี มหาวีโร ●

● พระอาจารย์สุวัฒน์ สุขกาโม ●

● พระอาจารย์บุญเพ็ง เขมาภิรโต ●

● หลวงปู่บุญมี ปริบุญโญ ●

● หลวงปู่เพียร วิริโย ●

● หลวงปู่ลี กุศลธโร ●

● หลวงปู่คำตัน จิตธมฺโม ●

● พระกรรมฐานยุคหัวยทราย ที่เคยอยู่กับหลวงตา ●

● หลวงปู่มหาบุญมี สิริธโร
เป็นพระเถระที่เคยอยู่ร่วมกับหลวงตาที่ห้วยทราย ●

ข้อปฏิบัติที่ท่านถือเคร่งในยุคนั้นคือ ปฏิบัติอย่างหยาบ ๆ ห้ามนอนก่อน ๔ ทุ่ม ถ้าใครนอนก่อน ๔ ทุ่ม ต้องตื่นขึ้นมาทำความเพียรก่อนตี ๔ ถ้าผิดจากนี้ ได้ตักเตือนถึงสามครั้ง ถ้าทำไม่ได้ท่านจะไล่หนีจากวัดทันที

พระกรรมฐานยุคห้วยทรายโดยท่านอาจารย์มหาบัวเป็นผู้นำ ปฏิบัติทอดแบบมาจากท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ยุคหนองผือทุกอย่าง ท่านดีและเช่นพระเถระโดยมิเห็นแก่หน้า พากเพียรเป็นอย่างมาก วันคืนที่ผ่านไปล้วนแต่ประกอบจิตตภาวนาในอิริยาบถทั้ง ๔ ยืน เดิน นั่ง นอน ประกอบความพากเพียรด้วยสติปัญญาตลอด

มองไปทางด้านใดเห็นพระเถระต่างเร่งความเพียร เหมือนว่าจะสิ้นกิเลสกันไปหมดทุกคน กิริยาแห่งความซื่อเกียจซี้คร้านไม่มีให้เห็นทุกรูปทุกนามต่างก็เร่งความเพียรเหมือนจะสิ้นกิเลสในวันนี้หรือพรุ่งนี้

เรื่องอาหารการขบฉัน ชาวบ้านเขามีอะไรเขาก็ถวายตามมีตามเกิด อย่างเช่น กบ เขียดเพียงตัวเดียว แบ่งใส่บาตรพระเถระได้ถึง ๔ รูป มะเขือลูกเดียวเขาจะแบ่งใส่บาตรพระเถระได้ถึง ๔ รูป

ในยามแห้งแล้ง น้ำในบ่อก็เหือดแห้ง ต้องเดินไปตักถึง ๓ กิโลเมตร

น้ำปานะก็ได้อาศัยแก่นไม้ รากไม้ ตามธรรมชาติ ให้เถรนำมาต้มให้ฉัน นาน ๆ ที่จะมีน้ำอ้อยสักก้อนหนึ่ง

โปรคแม่ชีแก้ว

จากหนังสือ “พระธุดงค์เจดีย์ เจดีย์แห่งพระอรหันต์” ได้บันทึกไว้ว่า...

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ นิ่งภาวนาได้เกิดนิมิตเห็นว่ามีเดือนตกลงมาที่วัดป่าบ้านห้วยทราย จากนั้นดวงดาวที่ล้อมรอบก็ตกลงมาด้วย คุณแม่ชีแก้วก็พยากรณ์ว่า จะมีครูบาอาจารย์องค์สำคัญและพระสงฆ์ไม่ต่ำกว่า ๑๐ รูปมาที่บ้านห้วยทราย ต่อมาไม่นานหลวงตาพระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ได้เดินทางธุดงค์นำคณะพระธุดงค์ ได้แก่ หลวงปู่สิงห์ทอง หลวงปู่เพียร หลวงปู่บุญเพ็ง เป็นต้น ก็ได้เดินทางมาที่บ้านห้วยทรายจริง ๆ ดั่งนิมิตของท่าน ทำให้ท่านเกิดความปีติยินดีเป็นอย่างมาก เพราะจะได้พบพระอาจารย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมาเป็นครูบาอาจารย์สั่งสอนท่าน ดังที่หลวงปู่มั่นได้บอกไว้ ในเวลานั้นนับได้ว่าเป็นมงคลกาลอีกสมัยหนึ่ง ของชาวบ้านห้วยทราย

หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน สามารถสอนการสยบจิตและพลิกจิตคุณแม่ชีแก้วได้ที่ถ้ำนกแอ่น หัวเขاب้านห้วยทราย อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหารในบทรธรรมที่ว่า

...ห้ามส่งจิตออกรู้ข้างนอก ให้ยอนจิตเข้ามาพิจารณาข้างใน

...ตอนแรกคุณแม่ไม่ยอมทำตาม หลวงตาก็ไล่ตะเพิดลงจากภูเขาทุกครั้ง

...ในที่สุดคุณแม่ได้คิดว่า “...เราเคารพนับถือท่านเป็นครูบาอาจารย์ แล้วทำไมเราจะไม่เชื่อท่าน นั้นแสดงว่าเราใช้ไม่ได้”

จากนั้นต่อมา..คุณแม่ทำความเพียรภาวนาอย่างหนัก ไม่ยอมส่งจิตออกรู้ข้างนอก เดินจงกรมตลอดคืน จนรู้สึกเหนื่อยจึงได้นั่งพักที่แคร่ใต้ต้นพะยอมแล้วเอนตัวลงนอน คิดว่า จะพักผ่อนแล้วจึงจะไปนั่งข้าว ก็รู้สึกว่ามีเสียงครื้น ๆ เหมือนฟ้าผ่าแคร่ที่นอนอยู่หากลาง และมีเสียงพูดขึ้นมาว่า “ชีณา ซาติ ลินซาติแล้ว”

คุณแม่ชีแก้วน้ำตาไหลพรากด้วยความตื่นตันใจ ถึงคราวประหารกิเลสในวันศุกร์ แรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ตรงกับวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๙๕ ขณะนั้นคุณแม่ชีแก้วมีอายุ ๕๑ ปี

● คุณแม่ชีแก้ว เสียงล้ำ ●

ในเรื่องนี้เองหลวงตามหาบัวได้เล่าหลายครั้งหลายหนว่า “ผู้เฒ่าแม่แก้วอัธูเป็น
พระธาตุแล้ว ผู้เฒ่านี้ถ้าพูดตามหลักความจริง ก็ผ่าน (สิ้นกิเลส) มาหลายปีแล้วนี่นะ
ถ้าจำไม่ผิดเราว่า ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ โน่น นานเท่าไร”

● (จากซ้าย) ท่านพ่อเฟื่อง โชติโก หลวงตามหาบัว ญาณสมฺปนฺโน ไม่ทราบนาม ●

ฑุกงค์จันทบุรี

เราขโมยหนีจากหมู่เพื่อนจากห้วยทรายมุกดาหารมาจันทบุรี พ.ศ. ๒๔๙๕ มาหลบภวานาอยู่ที่วัดป่าคลองกึ่ง เมื่อเรามาถึงแล้วก็บอกท่านอาจารย์เฟื่อง (โชติโก) ว่าผมไม่ไปฉันที่ไหนที่ไหน ๆ ขออย่าให้ผมเกี่ยวข้องกับอะไรต่าง ๆ ส่วนเรื่องการนิมนต์ออกไปฉันที่นั่นที่นี้ตามงานต่าง ๆ ขออย่าให้ผมเกี่ยวข้องกับเลย ผมมาพักผ่อนภวานาสบาย ๆ ของผมต่างหาก

ในตอนนั้นพระวัดป่าคลองกึ่งก็ไม่มาก วัดยังเป็นป่าเป็นดง ส่วนในเรื่องการบิณฑบาต ก็บิณฑบาตกับชาวสวนที่อยู่ในถิ่นแคว้นนั้น ไม่ได้เข้าไปบิณฑบาตในเมือง อาจารย์เฟื่องท่านก็พาเราไปบิณฑบาตตามบ้านชาวสวน ส่วนพวกพระเข้าไปบิณฑบาตในเมือง

เรากับอาจารย์เฟื่องเคยอยู่ด้วยกันที่วัดป่าหนองผือ สกลนคร อาจารย์เจี๊ยะกับเราก็เคยอยู่ด้วยกันที่วัดบ้านโคกนามน สกลนคร จำพรรษาด้วยกันที่นั่น ก็เลยคุ้นกันมาตั้งแต่อยู่ร่วมสมัยหลวงปู่มั่นโน้น

เพราะฉะนั้นเราถึงมาหลบซ่อนตัวอยู่ทางจันทบุรีนี้ เพราะเราทราบแล้วว่า**อาจารย์เจี๊ยะ (จุนโท)** กับ**อาจารย์เฟื่อง (โชติโก)** อยู่ที่นี้คุ้นกับท่านมานานมาก

เราจากหมู่เพื่อนมาหลบอยู่จันทบุรี เนื่องจากหมู่เพื่อนเริ่มตั้งแต่พ่อแม่ครูจารย์มั่นมรณภาพลง รุมมากจนกระทั่งไปไม่ได้ว่างั้นเถอะ เราจึงได้เกี่ยวกับหมู่เพื่อนตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา คือตั้งแต่ปีหลวงปู่มั่นมรณภาพ ๒๔๙๒ ถวายเพลิงท่านปี ๒๔๙๓ เดือนกุมภาพันธ์ หมู่เพื่อนวิ่งตามเราไปไหนตามเกาะอยู่ตลอด

พออยู่จันทบุรีพอสมควรแล้ว จึงย้อนกลับห้วยทราย มุกดาหาร ตามเดิม

(จันทบุรี ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๑)

สุบินนิมิตครั้งที่ ๕ “สร้างน้ำพระพุทธรูปทองคำ”

ที่นี้ไปอยู่ทางห้วยทราย อันนี้ก็อีกอันหนึ่งที่เป็นนิมิตอัศจรรย์ แต่เกี่ยวกับเรื่องการสั่งสอนประชาชนต่างหากไม่เกี่ยวกับเราโดยเฉพาะ

นิมิตว่า “เราได้เหาะขึ้นไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ ซึ่งประทับอยู่บน
พระแท่นอันกว้างขวาง จากนั้นพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้กลายเป็นพระพุทธรูปทองคำ
เหลืองอร่ามแท่งองค์จริง ได้สร่งน้ำพระพุทธเจ้าเหล่านั้นด้วยน้ำอบน้ำหอม

เมื่อเหาะลงมาเห็นมีประชาชนแน่นขนัดไปหมด จึงได้เหาะประพรมน้ำมนต์
ให้ประชาชนเหล่านั้น น้ำมนต์ได้พุ่งแตกกระจายกระเซ็นกระสายออกจากปลายนิ้ว
มือและฝ่ามือไปอย่างรวดเร็วโดยทั่วถึงทุก ๆ คน

ขณะเหาะได้มองลงมาเห็นโยมแม่รออยู่ข้างล่าง โยมแม่ถามว่า

“ลูก...จะไปแล้วหรือ จะไม่กลับหรือ”

เราก็ตอบว่า “เมื่อเสร็จธุระนี้จะกลับ แม่รออยู่นี่แหละ”

พอประพรมน้ำมนต์ให้ประชาชนเสร็จแล้วก็เหาะลงมา เห็นโยมแม่ปู่เสื่อรอไว้
เราก็เหาะลงไปหน้าบ้านลงไปนั่งสนนธรรมโยมแม่

จากหนังสือ มหัศจรรย์มหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ ได้บันทึกไว้ว่า ...แม่กาลเวลาผ่านมา
ช้านาน นิมิตต่าง ๆ ของหลวงตาได้ถูกบันทึกไว้ในหนังสือเล่มแล้วเล่มเล่าของท่าน
โดยที่ทุกคนไม่ทราบความหมายของนิมิตนั้น

● หลวงตาประพรมน้ำมนต์บนทองคำที่มอบเข้าสู่คลังหลวง ●

มาบัดนี้มีใช้เรื่องบังเอิญ แต่เป็นเรื่องจริงที่น่าจะเป็นเครื่องส่องแสงให้เห็นถึงการที่ท่านจะได้มาช่วยยกชาติบ้านเมืองให้พ้นจากหล่มลึก คือกิเลสตัณหา ความทะยานอยากและความจน เป็นนิमितกระตุ่นเตือนถึงความเป็นผู้นำพาพี่น้องชาวไทยทั้งหลายชนทองคำเข้าสู่พระคลังหลวง ยกพระพุทธเจ้าเป็นใหญ่ โสจรสรวงคุณงามความดีเข้าสู่จิตใจประชาราษฎร์ สอนเขาให้ละทางแห่งความเลื่อม เพียรพยายาม เพิ่มพูนแนวทางแห่งความเจริญ สร้างผืนแผ่นดินให้เป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

นิมิตว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลายกลายเป็นพระพุทธรูปทองคำนั้น หมายถึง ท่านเอาพระพุทธศาสนาทางสว่างให้ประชาชนคนไทยได้สร้างมหาทานอันยิ่งใหญ่ เป็นประวัติศาสตร์ชาติไทยซึ่งไม่เคยมีใครทำมาก่อน

นิมิตว่า ประพรมน้ำมนต์ให้ประชาชนนั้น ก็คือ สายธารแห่งความกรุณามหาทานอันยิ่งใหญ่ได้หลังรินทั่วแผ่นดินไทย เป็นประดุกน้ำมนต์อันศักดิ์สิทธิ์หล่อเลี้ยงกายจิตของคนทั้งชาติ ได้อาบดื่มกินไปสิ้นกาลนานๆ

(หลวงตามหาบัว มหัจฉรย์มหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ หน้า ๔๔)

ต้องบวชโยมมารดา

นิมิตแปลกตึนะ นิมิตอันนี้มีแปลกแต่ต้องได้ชม ถ้างงนิมิตได้แสดงให้เห็นชัด ๆ อย่างนั้น มันไม่ค่อยผิดค่อยพลาดเท่าไร ผมมาพิจารณาดูเรื่องเกี่ยวกับโยมแม่ ภาวนา อยู่นิมิตปรากฏเกี่ยวกับโยมแม่ ถ้าเราไม่ได้เอาโยมแม่บวชจะไม่ได้ะมันเกี่ยวกัน อย่งไร จะต้องให้โยมแม่บวช แล้วจะต้องเป็นอย่งนั้น ๆ ตามนิมิตตามความเป็นในสิ่งนี้ ต้องเป็นอย่งนั้น ๆ ไม่สงสัย แล้วเป็นจริง ๆ ตามนั้น เราจึงไม่มีอะไรคิด เพราะเป็นไป ตามที่คิดไว้แล้ว มันก็ได้ตั้งสำนักนี้ว่าย่งไร แต่ก่อนผมไม่มีสำนักนี้ ตามนิสัยเราอยู่ที่ไหนเราก็อยู่ของเรา ไปของเราสบาย ออกพรรษาแล้วหายเจียบ ๆ ไปอย่งสบาย หายห้วงเหมือนนกมีแต่ปีกกับหางเท่านั้น

อันนี้มาเอาโยมแม่บวชจะต้องเป็นอย่งนั้น ๆ แล้วก็เป็นอย่างว่าจริง ๆ พระรุขพระรัง เราไม่มีทางแก้ไข เพราะพิจารณาทราบไว้แล้วตั้งแต่โน้น เอามือเขียนจะเอาตี้นลบได้ ย่งไร ถ้าไม่เอาโยมแม่บวชนี้เห็นจะไม่แล้วกันได้ แต่โยมแม่ก็บวชได้อย่งง่ายตาย โยมแม่ก็ยิ้มเอาเลย แน่ะ! มันก็เป็นไปตามนั้น

(อริยสัจจริงอย่งนี้ หน้า ๑๔๗)

หลงตากับหนู

ตอนนั้นเราอยู่ห้วยทราย เราจะพูดเรื่องหนู เราก็ตัวเท่าหนูตัวหนึ่งมันก็ทำให้แปลกใจเหมือนกัน มันเป็นอะไร หรือว่าแมวนั้นมันมีหุทธิพิยตาพิย ในห้องนั้นเอา หมอนแขวนไว้ ที่แขวนก็เพราะกลัวหนูจะกัดนั่นเอง ถึงเอาเชือกมาผูกหมอนนี้แขวนเอาไว้ ก็หนูนี้แหละขึ้นไปกัดเชือกขาดตกลงมา แล้วหนูอีกนั้นแหละเป็นผู้ขยำหมอน แหกหมด เราไปเห็นเข้า จึงพูดว่า

“แมวมันไปไหน ดงนี้ไม่มีแมวเธอ ทำไมหนูถึงได้พิลิกนักหนา หนูมันมา ทำลายศาสนาแหลกหมดแล้วนี้เห็นไหม ในห้องนี้เนะ” เราว่างั้น

พอดีตอน ๕ โมงเย็นมันแปลกอย่งนะ เณรไปบอกว่า

“ที่ครูอาจารย์ถามหาแมว เรียกหาแมวเมื่อเช้านี้ มันมาจริง ๆ แล้วนะ”

“มันมาอยู่ไหนล่ะ” “มันมาอยู่ใต้ห้องเก็บหมอนนั่นแล้ว” เณรตอบ

เรากาม “เอ๊ะ! ทำไม มันมาได้ยังไง”

“ก็ไม่ทราบ แมวตัวใหญ่มาก” เณรว่าขึ้น

“มันอยู่ไหนล่ะ”

“มันหมอบอยู่ใต้ห้องนั่นละ อยู่ที่พื้น”

เณรว่ามันอยู่พื้นแต่ความจริงมันอยู่ใต้ห้องที่หนูกัดหมอนนั่นแหละ

“อยู่ตรงไหนนะ เราจะไปดูหน่อย” เราจึงเดินไปดู

ไปดู มันอยู่นั้นจริง ๆ ต่าง ๆ สีกระต่ายบ้าง สีขาวบ้าง

ส่วนพระท่านมายืนดูอยู่เต็มไปหมดแล้ว แมวเหล่านั้นมันไม่เคยมีมา ไม่เคยเห็นมาก่อนเลย แล้วก็มาบันดลบันดาลเอาวันนั้น อันนี้เราก็ไม่ได้พูดว่าเรากัดดีสิทรี นะ เราพูดถึงเรื่องแมวมันมีหูทิพย์ตาทิพย์ ต่างหากนะ

เราจึงบอกแมวพูดกับแมวว่า “มึงอย่าไปหากัดหนูนะ กูเรียกพวกมึงมาเฉย ๆ”

แล้วแมวทั้งหลายเหล่านั้นก็มาแทบทุกวัน พอ ๕ โมงเย็นมาแล้วเดินจากโน้น จากนี้ ตรวจสอบรอบรอบหูหนู

ที่นี้พอตกกลางคืนนี้เขาจะทำท่าฉลาดมากนะ เขาจะร้องเสียงดัง อ้าว ๆ ๆ อยู่รอบวัด ตั้งแต่เช้ามาหนูเหมือนมันตายหมดนะ เงียบเลย นี่มันก็แปลก

(หลวงตาสอนเด็ก หน้า ๘๕-๑๐๖)

.....

กาลทุกวันนี้ แม้จะมี
แต่ชื่อ แต่คำพูด ฟันสีกัน ,
ความจริงตามหลักธรรมไม่จบ
ปรากฏในหัวใจผู้เข่น้องสาว
เขา ถูกลดค่าลง ก็เพราะเรา
ผู้เข่น้องสาวผู้ที่ไม่ถูกตาม
หลักธรรม

.....

● หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท วัดป่าภูกิริห์ตตปฏิบัติทาราม จังหวัดปทุมธานี ●

พรมาท ๒๒

(พ.ศ. ๒๔๙๘)

จำพรรษาที่วัดใกล้สถานีทดลองการเกษตร (ปัจจุบันวัดซากใหญ่)

หมู่ ๑๑ ตำบลพลี อำเภอลำลูกกา จังหวัดจันทบุรี

หลวงปู่เจี๊ยะนิมนต์

ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ออกจากห้วยทราย ก็มาบวชโยมแม่ที่บ้านตาดแล้วต่อไปยังวัดยางระหงษ์ สมัยนั้นยังเป็นป่าเป็นดง รถเข้าได้เป็นบางเวลา หน้าแล้งรถจิปเข้าไปได้บ้างที่จะได้ลงมาจันทบุรีก็เพราะเป็นห่วงโยมแม่ ถ้าโยมแม่บวชแล้วอยู่บ้านตาดจะเป็นสัญญาอารมณกับลูกกับหลาน อยู่ในบ้านใกล้บ้านไม่เหมาะ ก็พาหลบหนีมาจันทบุรีนี้แหละ

เข้าไปอยู่วัดยางระหงษ์ พักอยู่วัดยางระหงษ์ประมาณ ๓ เดือน

ออกมายางระหงษ์ อาจารย์เจี๊ยะ (จุนโท) ก็มานิมนต์เราว่า

“พี่สาวเจี๊ลุ่ย คุณรัตน์ ชื่อที่ไว้ ๒๖ ไร่ ๓ งาน ๕๓ ตารางวา เป็นจำนวนเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท อยากถวายเป็นวัดกรรมฐาน ก็มองเห็นท่านอาจารย์พอดี เวลานี้ท่านอาจารย์กำลังเที่ยวรุดงค์มา ยังไม่ได้ตั้งรกรากฐานที่ไหน มาขอนิมนต์ให้ไปที่วัดใกล้สถานีทดลองฯ”

เราจึงได้พาโยมแม่ไปจำพรรษาที่นั่น อาจารย์เจี๊ยะเป็นผู้มีบุญคุณต่อเรามาก เราไม่เคยลืมนะ ผังลึกมาก เราไม่เหมือนใคร ถ้าผังอะไรต้องผังลึกมาก

พอนิมนต์เราไปที่วัดใกล้สถานีทดลองฯ เราไม่ได้ทำงานอะไร เราไม่ได้เกี่ยวข้องเป็นสัญญาอารมณกับการก่อสร้าง ท่านทำเองทั้งหมด โยมนั้นเอากุฏิหลังนั้น โยมนี้เอากุฏิหลังนี้ ท่านชี้ทีเดียวนะ คนที่ไปอยู่ที่สถานีทดลอง ย้ายมาจากทางหนองบัว ซึ่งเป็นญาติ ๆ ของท่านทั้งนั้น จะเป็นญาติหรือไม่ก็ตาม ท่านก็คุ้นกับเขาอยู่แล้ว

- ๑. หลวงตากับหลวงปู่เจี๊ยะ ที่สวนแสงธรรม
- ๒. หลวงตาเยี่ยมอาการป่วยหลวงปู่เจี๊ยะ ที่วัดป่าภูริทัตตปฏิปทาธรรม ●

สั่งยังงี้ก็ได้หมด เรื่องสิ่งปลูกสร้างอะไร ๆ ไม่มีปัญหาเลยได้คนละ ๑ หลังเลย เราก็เลยอยู่จำพรรษาที่นั่น นั่นละท่านมีคุณต่อเรามากนะ

(๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑)

นิมิตครั้งที่ ๒ “ทางไม่สะดวก”

เรื่องลึกลับเรื่องแปลก ๆ ที่แต่ละครั้งละคราวที่แสดงนี้ นาน ๆ จะแสดงที่เรื่องแปลก ๆ เช่นอย่างผมอยู่สถานีทดลองฯจะไปจังหวัดตราด ผมตัดสินใจปุ๊บปั๊บในเดี๋ยวนั้นจะไป

กลางคืนนิมิตไม่ดีแต่มีความจำเป็นที่จะต้องไปตราด ก็เลยเล่าให้หมู่เพื่อนฟังเรียกพระมาบอก วันนั้นผมจำเป็นที่จะต้องไปจังหวัดตราดด้วยความจำเป็น แล้วให้คอยฟังเสียงของผมด้วยนะ **นิมิตผมไม่ดีนะเมื่อคืน แต่ไม่มีการเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่เป็นอันตรายต่อชีวิต แต่เกี่ยวกับเรื่องเวล่ำเวลาที่มีความคลาดเคลื่อนได้ เมื่อคืนนิมิตแสดงอย่างนั้น**

แล้วก็ออกเดินทาง แต่ก่อนรถไม่ค่อยมี พอไปถึงหน้าสถานีรถประจำทางจึงถามเขาว่า “รถเทียบชั้ยออกไปหรือยัง?” “อ้อ! รถเทียบชั้ยยังไม่ไป” เขาวางั้น

พอเขาว่า “รถเทียบชั้ย” มันสะดุดจิตปุ๊บเหมือนในนิมิต ควรไปรถเทียบชั้ยหรือไม่มันขวางตันที่เลยนะ

สักเดี๋ยวกก็ได้ยินเสียงรถบิ่ง ๆ มา ไปดูสิรถคันไหนมา เขาก็วิ่งปุ๊บออกไปดู รถกำลังวิ่งมานี้ “รถ ร.ส.พ. ๆ มา” เขาวางั้น

“อ้าว! ขึ้นคันนี้ ๆ ถ้าไม่ได้ขึ้นคันนี้ ไม่ได้ไป” เราว่าอย่างนั้นะ

พอไปแล้วก็คงฝนตกทั้งคืนไปถึงจังหวัดตราด พอเลยอำเภอขลุ้งไปเท่านั้นแหละ โอ้โฮ! ฝนตกหนักจนกระเปาะรถมันต้องได้เดินนำหน้ารถ น้ำฝนมันท่วมสูง กระเปาะรถคอยทำมือโบกนำทางไปเป็นย่าน ๆ ก็ต้องเป็นอย่างนั้นไปตั้ง ๓ ย่าน ๔ ย่านพยายามบุกขึ้นเนินไปจนได้ เราจึงลงที่นั่น ไปค้างอยู่คืนเดียว พอกลับมาวันหลังน้ำฝนมันมากกว่าอะไร... รถก็มาได้แค่ ๑๒ กิโลเมตร

เราก็ลงมาเปลี่ยนผ้าอาบน้ำแล้วเอาผ้าจิวรพันคอ ลูยน้ำลึก ๓-๔ แห่ง บางแห่ง

ก็ได้นั่งเรือ บางแห่งไม่มีเรือ ก็ลุยไปพอขึ้นมาถึงที่เนินนั้น เห็นแต่ใบไม้ลาดอยู่ตามนั้น แล้วก็เห็นรถบัสเทียบชายเคื่องพังอยู่นั้นไปไม่ได้ เห็นคนเอากิ่งไม้มาถักนิตารดาฯ ผนพรำหิ้งคั้น เปียกแฉะไปหมด มีรถคันเดียวทั้งวันนั้นรถอื่นไม่มีสักคันเดียว ไปดูเห็นคนตากผนกัน คิดว่า “ถ้าเราารถคันนี้มันเป็นอย่างนี้เอง” นี่ละมันถึงได้ขวางในจิต มันไม่ยอมจะขึ้นรถคันนี้ ก็คนมากก็นั้นหมด ไม่ทราบว่าจะกลับคืนไปไหนหรือไปไหนก็ไม่รู้ กลับคืนไปเขาสมิงหรือไปไหนก็ไม่รู้ เราก็ไม่ได้ถามเขา มองดูตามข้างทางใบไม้ปูเกลื่อนไปหมดเลย มีแต่ขี้ตมขี้โคลนเต็มไปหมดเพราะผนพรำหิ้งคั้นนี้ แล้วทำไมคนจะไม่แย่งล่ะ พอตื่นเช้ามาก็ออกจากนั้นแล้วก็มาค้างที่วัดขลุง

เรื่องนิมิตนี้ นอกจากมันสำคัญจริง ๆ เราถึงจะยึดเอามาพิจารณา ถ้าธรรมดา ๆ ที่มันเป็นในจิตนิต ๆ ก็ไม่เป็นไร **เท่าที่เด่นมากก็คือเกี่ยวกับเรื่องคนจะมาทำบุญทำทานนี้รู้สึกเด่น มันมาผ่าน จิตใจของคน กระแสของจิตมันเป็นเหมือนคลื่นอากาศอย่างไร ไม่รู้แน่ เหมือนคลื่นวิทยุออกอากาศ นี่เป็นไปตามนิสัยของคน**

...กระแสจิตนี้แรงไม่ใช่เล่น ถ้าพุ่งแรงไปแรง ถ้าพุ่งเบาไปเบา แผ่ซ่านชุ่มเย็นไปหมด พอพูดอย่างนี้ก็ให้นึกถึง “**โยมทองแดง อยู่จันทบุรี**” กระแสจิตของแกแรงมาก แกเคารพเราสุดหัวใจ

ที่นี้มีพระองค์หนึ่งชอบคุย เราไม่ระบุชื่อ เป็นคู่แข่งของเรา ไปบ้านโยมทองแดงไปคุยไม่ไ้อวด แล้วบอกแกว่า “เฮ้! โยม มานั่งภาวนากัน” พระองค์นั้นพูดเสร็จก็นั่งภาวนาทันที โยมทองแดงแกก็นั่งจิบหมากที่จะเอามาถวายเราในตอนเช้า แกคิดว่า “พระอาจารย์องค์นี้ พูดคำไหนมีแต่ขวางอาจารย์ของเรา อวดเก่งกับอาจารย์ของเราตลอดเป็นยังไง ท่านเก่งจริง ๆ หรือ เราจะตัดนิสัยอาจารย์องค์นี้สักหน่อย”

พอแกคิดอย่างนั้นแล้วก็เพิ่งกระแสจิตในขณะที่มือกำลังจิบหมาก เพิ่งเอาธาตุไฟเผาพระองค์นั้น จนกระโดดตกลงมาจากที่นั่งภาวนา ร้องเสียงดังว่า “โยมทองแดงทำไมกำหนดไฟเผาอาตมา” “เผายังไง นี่ผมกำลังนั่งจิบหมากอยู่”

โยมทองแดงแกถือเราเป็นอาจารย์ เคารพเรามากที่สุด ขบขันดีหรือเกิน พระองค์นั้นมันมาคุยเหยียบเรา ลูกศิษย์เราซัดเสียก่อน

(อริยสังขารจริงอย่างนี้ หน้า ๑๕๐-๑๕๓ และ วัดป่าบ้านตาด ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๐)

นิทานครั้งที่ ๗ “หลวงปู่มั่นพาไปบิณฑบาต”

เป็นปีที่สร้างวัดที่สถานีทดลองฯ สามแยกพลี๊วไปทางอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี วันนั้นฝนตกหนัก พระออกไปบิณฑบาตมีหลายสาย

ไอ้เราเป็นผู้ใหญ่มักจะเอาเปรียบผู้น้อยละ มันเป็นเรื่องธรรมดา แล้วผู้น้อยก็ชอบจะให้เราเอาเปรียบเสียด้วยนะ

พระก็เรียนว่า “ท่านอาจารย์ท่านไปบิณฑบาตสายใกล้ ๆ นี่สะดวกดี” ผู้น้อยก็อยากให้ผู้ใหญ่เอาเปรียบ ผู้ใหญ่อย่างเราก็อา “เออ! เรามันผู้ใหญ่มันสะดวก เราไม่เหมือนผู้น้อย มันไม่คล่องตัว เราไปสายใกล้ ๆ นี่ดีกว่า”

ที่นี้พอไปบิณฑบาต เราไปสายใกล้สถานีฯ พระไปหลายสาย เฉพาะอย่างยิ่งแถวคลอง วันนั้นฝนตกหนัก ได้กั้่นร่วมไป ทางผ่านมันมีคลอง ใช้ไม้พาดข้ามไปแล้วก็ไต่ข้าม ฝนตกมาก ๆ ลื่น พอสิ้นพระที่ไปบิณฑบาตก็ตกลงคลองเลย ลงมันไม่ใช่ลงธรรมดา ลงแต่ไม่ล้มนะ ตกลงในน้ำยังกั้่นร่วมอยู่ ชำกับน้ำ โอ๊ย! มันเต็มไปหมดเลยนะ คือน้ำเต็มบาตรข้าวไม่ทราบไปไหน แซ่กันเลย (หัวเราะ)

ที่นี้ตอนขากลับมาจากบิณฑบาตแล้ว พระท่านมาเล่าเรื่องนี้ ให้เราฟัง องค์กรนั้น ว่าอย่างนั้น องค์กรนี้ว่าอย่างนี้ เรื่องเกี่ยวกับน้ำ เรื่องตกคลอง คือบิณฑบาตตกลงไป น้ำก็เข้าบาตรหมดเลย วันนี้ไม่ได้อะไรเลย ได้แต่บาตรเปล่า ๆ มา ถ้าจะเอาน้ำกับข้าวมาก็ไม่ทราบจะเอามาอะไร ท่านพูดก็มีเหตุผลทั้ง ๆ ที่เสียดายอยู่

“สงสารญาติโยมเขาก็กังการ แต่มันกินไม่ได้จะทำยังไง” ท่านว่า นั่น! ฟังสิ ท่านพูดมีธรรม แล้วเราจะจับเอาทุกระยะเลยนะ เพราะเราสอนคนให้มีความเฉลียวฉลาดให้มีความเป็นธรรม ตรงไหนแ่งไหนผิดธรรม แ่งไหนถูกธรรม แ่งไหนออกนอก ลู่นอกทางมากน้อยเพียงไรจะตามติดตามตลอด

พอพระเถรท่านว่าอย่างนั้นแล้ว เราก็คิด เอ! เรายี่หัวหน้าเอารัดเอาเปรียบหมู่เพื่อนมากไป หมู่เพื่อนเล่าธรรมดาเรารู้เจตนา เรารู้ เล่าทั้งหัวเราะ

ที่นี้ก็เลยคิดตกลงใจนะ ต่อไปนี้เราจะไปสายอื่น ไปสายนั้นบ้างสายนี้บ้างไม่เอาเปรียบหมู่เพื่อนมากเกินไป สายใกล้สายไกลสายไหนไปทุกสายละที่นี้ คิดตกลงในใจนะแต่ไม่ได้พูดให้ใครฟัง

พอตกเวลากลางคืนจึงฝันว่า พ่อแม่ครูจารย์มัน เดินบิณฑบาตมา เราก็ยืนอยู่
ธรรมดา ท่านมาชวนว่า “ไป... ท่านมหาจะพาไปบิณฑบาต” ลักษณะขู่ ๆ

“เอ! อย่างไรวันนี้เราจะมีคามผิตอย่างไรรเน่ ๆ”

อย่างนี้ลูกศิษย์กับอาจารย์มันเป็นอย่างนี้แหละนะ ถ้าเห็นอาการของอาจารย์
อย่างนั้น ต้องมองเจ้าของมันจะผิตตรงไหนเน่ ๆ เลยอันนี้ เหมือนอย่างพระเถรมัน
กลัวเรา มันกลัวแบบเดียวกันนี้แหละ (หัวเราะ) ไม่ได้กลัวแบบอื่นนะ ใจทั้งรัก ทั้ง
สนิท ทั้งกลัว มันเป็นอย่างนั้นแหละ

จากนั้นก็รีบครองผ้า แต่ครองผ้าในความฝันมันไม่ได้ยากนะ มันบวบปั๊บ ๆ เสร็จ
เรียบร้อยเลย

พอเราเดินไปตามหลัง ท่านพูดขึ้นว่า

“ไอ้ผู้ที่เขาหานั้น เขาหาแทบล้มแทบตายนะ ผู้ที่เขาจะหามาให้ท่านได้แต่ละ
ทัพพีแต่ละห่อนี้ แต่ละหมกละห่อนี้เขาแทบล้มแทบตายนะ หลังสู้ฟ้าหน้าสู้แดดสู้ฝน
ไอ้เราถึงเวลาก็ต้อม ๆ ไปเอามากินเฉย ๆ ก็ว่าลำบาก

มันจะทรงศาสนาไปได้อย่างไรมีแต่พระขี้เกียจ พระถ้าจะเห็นตั้งแต่ความลำบาก
ไม่มองเห็นอรรถเห็นธรรม ไม่คิดเห็นอรรถเห็นธรรมเลยนี้ ทรงศาสนาไปไม่ได้ แล้ว
ยิ่งจะมีแต่พระขี้เกียจอ่อนแอด้วยแล้วศาสนาจมไปเลย”

พอได้ไม้จากพ่อแม่ครูจารย์มันมาตีหัวเราแล้ว เราก็เอาไม้นั้นแหละไปตีหัวหมู่
เพื่อน พอตื่นเช้าขึ้นมา เราก็สอนพระว่า

“นี่เขาหามาแทบล้มแทบตาย กว่าจะมาให้ท่านแต่ละครั้งละหน นี่เดินต้อม ๆ
ไปบิณฑบาตตกคลองเท่านั้น ตกคลองมันก็ความเชื่อของคนต่างหาก ไม่ได้เป็น
เพราะอะไรนี่นะ นั่นละความไม่สำรวมมันเป็นอย่างนั้น ความเชื่อ ๆ ซ่า ๆ มันเป็น
อย่างนั้น” ตีไปเรื่อย ๆ เลย

ที่ท่านว่าโปรดสัตว์ ๆ เขาได้เห็นครูเดี่ยวขณะเดียว เขาก็มีผลมากมีอานิสงส์มาก
ได้ยินได้ฟังนิดหนึ่ง ๆ เขาก็มีผลมากมีอานิสงส์มาก และเขาได้ให้ท่านนิดหนึ่งก็ตาม
มีผล มีอานิสงส์มากที่สุดเลย อะไรให้ท่านก็ดี ความเคารพทุกสิ่งทุกอย่างก็ดี อะไรที่
จะเก็นให้ท่าน และเคารพพระพุทธเจ้า พระสาวกทั้งหลายไม่มีในโลกนี้นั้น

- วัดซากใหญ่ (สถานีทดลอง) วัดที่หลวงปู่เจี๊ยะนิมนต์หลวงตามาจำพรรษา ปัจจุบันเป็นพุทธอุทยาน และมีสภาพเปลี่ยนไปจากเดิมโดยสิ้นเชิง ●

• ท่านพ่อลี ธมฺมชโร •

อยู่จันทบุรีท่านพ่อลีเมตตา

จะพูดเรื่องขบขันให้พี่น้องทางจันทบุรีได้ฟังบ้าง ตอนนั้นเราพักอยู่ที่วัดสถานีทดลองฯ บรรดาลูกศิษย์ญาติโยมทางจันทบุรีนี้ พอวันเสาร์กับอาทิตย์ไปกราบฟังเทศน์ของเราแล้ว เขาไปคุยให้ท่านพ่อลีฟัง ตอนนั้นท่านพักอยู่วัดป่าคลองกุ้ง

“ท่านพ่อ! ท่านพ่อ! เวลานี้ได้พระดีมาแล้วนะ ได้พระดีเทศน์เก่งน้ำไหลไฟสว่างไปเลย อยู่ที่สถานีทดลองฯ” เขาไปเล่าให้ท่านพ่อลีฟัง เขาไม่รู้ว่าท่านพ่อลีกับเราสนิทกันมาตั้งแต่เมื่อไหร่

เขามาคุยให้ท่านฟังว่า “มาจากอุดรฯ ชื่ออาจารย์มหาบัว เทศน์เก่งมาก”

ท่านก็เลยตอบว่า “มันต้องอย่างนั้นสิ (หัวเราะ) มันต้องอย่างนั้นสิ” เราขบขันจะตายเรากับท่านเคยสนิทสนมกันมานานแล้ว ตอนท่านไปพักหนองผือกราบเยี่ยมหลวงปู่มั่น ตอนนั้นเราอยู่หนองผือ หลวงปู่มั่นเมตตาท่านมากกับท่านอาจารย์ฝั้นก็เป็นแบบคล้ายคลึงกัน

ท่านพ่อลีนิสัยท่านดีดีมาก เพราะฉะนั้นพ่อแม่ครูจารย์มั่นท่านถึงเมตตามาก

ออกจากวัดสถานีทดลองฯ แหลมสิงห์ ก็เดินทางมาเขาน้อยสามพาน ที่เขาน้อยสามพานนี้แต่ก่อนยังไม่เป็นวัด

(จันทบุรี ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑)

.....

ดตขหิธ'ณิสิ่งฟ'สิกล:ฟิงลล:
หิฟ'เสิงตม เาฟิงลล:ตขขฟ'
√สิญฯ กอห'นท'ฟ'จ:ลล:ขหิธ'ณ
สิกลล:หิ หิ'สิ่ง ความลล:อหัง
เอ. น'สิ่งของหิ'น'ได

.....

சுவாமிநாதன்
1964